

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

SKINDERGADE 8

KLÆDEBO KVARTER, KØBENHAVNS KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	05.10.2017
Besigtiget af:	Mikala Kloppenborg
Journalnummer:	2010-7.82.07/101-0001
Kommune:	Københavns Kommune
Adresse:	Skindergade 8, 1159 København K
Betegnelse:	Skindergade 8
Fredningsår:	1950
Omfang:	<i>Forhuset (1733).</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

I det følgende er der ikke taget stilling til lovligheden i udførte bygningsarbejder. Fredningen omfatter forhuset.

Ejendommen, beliggende i Skindergades nordlige ende, er en af gadens ældste huse. Gadefacaden står i bindingsværk i to etager over en høj, sortmalet sokkel og med udnyttet tagetage. Bindingsværk og tavl er rødmaledede. Huset er ti fag bredt og bærer et rødt, let opskalket, teglhængt tag med to store skorstene i gårdsidens tagflade. Mod taget sidder en profileret, hvidmalet gesims på begge sider af gavlkvisten. Gavlkvistens frontispice markeres ligeledes ved en profileret, hvidmalet gesims. Facaden er symmetrisk opbygget. Der er en gavlkvist over de fire midterfag og en taskekvist på begge sider af den store gavlkvist. Der er en portgennemkørsel i midten, som er to fag bred. Porten har et ældre fladbuget overvindue. Over porten sidder en slutsten dateret 1733 og med initialerne NHS, der står for Nils Hansen Sandager, husets første ejer. Porten er ældre og trefløjet med fyldinger. Vinduerne i facaden er traditionelt udførte og torammede med tre ruder i hver ramme. Kælder- og kvistvinduer er torammede med to ruder i hver ramme. Vinduerne er hvidmalede bortset fra i kælderetagen. Disse er mørkmaledede. I portgennemkørslen er der bindingsværksvægge med murede tavl og bræddebelagt gulv.

Gårdsiden er overvejende symmetrisk opbygget med samme placering af vinduer og kviste som på gadesiden. Den står også i bindingsværk malet over stok og sten over en høj sortmalet sokkel med en firefags gavlkvist i midten og en taskekvist på hver side. Der er en profileret gesims mod det røde, teglhængte tag. I stueetagen er der indgange på hver side af porten via nyere, enkle trapper i mørkmalet træ med et spinkelt jerngelænder. Dørene er nyere, tofløjede fyldingsdøre. Under trapperne er der nedgange til kælderen. På gårdsiden er vinduerne traditionelt udførte, torammede, hvidmalede og småtopsprossede. I kælderen er vinduerne traditionelle tophængte, enkeltrammede og småtopsprossede.

I det indre er en ældre planløsning i store træk bevaret. Ejendommen er disponeret med to lejligheder i to plan (stueetage/ kælder). Den ene benyttes til erhverv. På førstesalen er der ligeledes to lejligheder, hvoraf den ene via af en intern trappe er forbundet med en del af tagetagen. Den øvrige del af tagetagen samt spidsloftet udgør en sammenhængende lejlighed. Oprindeligt har der formentligt været to lejligheder på hver etage symmetrisk placeret omkring porten og med stuer til gadesiden og køkken og soveværelse til gårdsiden. I dag er hovedstrukturen bevaret med skorstenskerner og de gamle køkkenildsteder, med skorstenshammer i træ, som det bærende strukturelle og gennemgående element på etagerne. Dog benyttes de tidligere etfags køkkener til gårdsiden med tilhørende ildsteder i dag overvejende til badeværelser. Bortset fra stueetagens kontorlejlighed, hvor der her er etableret et nyere køkken. Køkkenerne er på de øvrige etager placeret til gårdsiden. Der er en ældre, men ikke oprindelig, halvsvingstrappe placeret til gårdsiden, der giver adgang til etagerne. Gelænderet har drejede balustre og profileret håndliste. På trin og reposer er et nyere gulvtæppe. I lejlighederne er overvejende glatpudsede vægge og lofter samt ældre og såvel nyere bræddegulve. I stueetagens ene lejlighed er til gadesiden et ældre, mørkbejdet og bemalet bjælkeloft med brede planker over. I kælderen herunder er et teglstensgulv. I lejlighederne i to plan er der indsat nye trapper mellem etagerne. Lejligheden i tagetagen er efterisoleret men dele af tagkonstruktionen er synlig. Dørene i ejendommen er nyere fyldingsdøre.

— BYGNINGSHISTORIE

Skindergade ligger i Klædebo Kvarter. Gadens vestligste strækning, fra Fiolstræde til Gammeltorv, blev indtil 1879 kaldt Klædeboderne, hvorefter gadens nuværende navn kom til at gælde for hele strækningen. Navnet Skindergade opstod efter reformationen og henviser til de mange skindere (garvere og buntmagere), som havde værksteder og boder i gaden. To store begivenheder har ændret gadens udseende markant: Den store brand i 1728 og englændernes bombardement i 1807.

Forhuset er opført i 1733 for Niels Hansen Sandager. Gennemkørslen er en senere konstruktion, måske fra sidste halvdel af 1700-tallet. En opgang til stueetagen blev fjernet i begyndelsen af 1800-tallet. Der har på et tidspunkt været dækplader over kældernedgangene. Disse forsvandt i midten af 1800-tallet. Bindingsværket blev overpudset omkring 1840 men er siden fjernet igen. Der har været butik i kælder og stueetage fra 1860'erne.

— KILDER

Bydelsatlas Indre By/Christianshavn, Skov- og Naturstyrelsen, 1996

Byens Huse, Danmarks arkitektur, Sys Hartmann og Villads Villadsen, København 1979

Bygningshistorisk redegørelse Skindergade 22, Christian Lauritzen, 2005.

Dansk byggesæt omkring 1792 og 1942, Harald Langberg og Hans Erling Langkilde, Den almindelige Brandforsikring, 1942

De københavnske boligtypers udvikling, Arkitekten, XXXVIII. 5. Kay Fisker, 1938

Historiske huse i det gamle København, Nationalmuseet, 1972

København, før og nu – og aldrig, Bo Bramsen, red., 1987

København fra bispetid til borgertid, Stadsingeniørens Direktorat, 1947

Københavns gamle bydel, Harald Langberg, Foreningen til gamle bygningers bevaring, 1948

Københavnske borgerhuse, H.H. Engqvist 1948

<http://indenforvoldene.dk/skindergade.html>

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi knytter sig til ejendommens beliggenhed i Skindergade, hvor forhuset indgår som en integreret del af det historiske miljø. I kraft af sin proportionering, facadekomposition og materialeholdning indgår forhuset som en harmonisk del af det historisk dominerede gadebillede som en af gadens ældste huse. Hertil kommer, at forhuset er med til at opretholde den middelalderlige gadestruktur.

Endvidere er der miljømæssig værdi relateret til sammenhængen med nabobygningens for- og sidehus fra samme periode. Denne tætte struktur gør det muligt at aflæse, hvordan man udnyttede byens arealer bedst muligt.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi er overordnet knyttet til ejendommens ydre som repræsentativ for bygningskulturen i forbindelse med genopbygningen efter den store bybrand i 1728. Bygningen er et eksempel på et såkaldt ildebrandshus. Den har betydelig kulturhistorisk værdi, idet ejendommen er en af få bevarede bindingsværksbygninger i København fra en periode, hvor det at opføre i rent bindingsværk gradvis blev mere sjældent og efterhånden blev afløst af grundmurede facader. Bindingsværket er udført efter tidens retningslinjer i plan med facaden, hvilket vil sige uden tidligere tiders brede udhæng og udkragninger. Motivet med gavlkviste og profilerede gesimser er et typisk stiltræk for perioden, der især er kendetegnet ved ildebrandshusene, men som allerede kendes i dansk arkitektur fra 1600-tallet. Dertil kommer bygningens høje, opskalkede og teglhængte tag med svære skorstenspiber i tagfladerne mod gården samt gavlkvistenes karakteristiske, teglhængte heltage. Gavlkvisthuset blev anbefalet af Bygningskommissionen efter branden, og det var således også den bygningstype, der ses i Landsbygmester J. C. Kriegers mønsterbog, der udkom i 1729, der var tænkt som både rettesnor og forbillede for tidens håndværksmestre.

Skindergade 8's kulturhistoriske værdi i det ydre knytter sig ligeledes til bygningens barokke træk med den enkle og afdæmpede facade med få dekorative elementer og betoningen af det vertikale i form af gavlkvisten. Der knytter sig endvidere kulturhistorisk værdi til de traditionelt udførte døre og vinduer, porten med overvindue og slutsten samt facadens enkle udsmykning i form af gesimser.

I det indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til alle elementer af en ældre planløsning samt til den traditionelle materialeholdning, der vidner om datidens levevis og tilgængelige materialer. Derudover knytter der sig betydelig kulturhistorisk værdi til de ældre skorstenskerner med ildsteder og kogenicher, der afspejler de oprindelige funktioner til opvarmning og madlavning. Af særlig værdi er også det bemalede bræddeloft med bjælkeloft over, der vidner om bygningens alder. Hertil kommer alle de traditionelt udførte bræddegulve samt overpudsede vægge.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Forhusets arkitektoniske værdi knytter sig i det ydre til den helstøbte bygningskrop, den enkle og gedigne materialeholdning samt farvesætningen, der ligeledes er med til at binde bygningskroppen sammen. Hertil kommer den høje, sortmalede sokkel, der visuelt udgør husets solide base, og således bærer den bindingsværkskroppen. Øverst samler det store tag formen.

Bindingsværkets konstruktion følger en ordnet takt og symmetri ved placeringen af dokker, løsholter og skråbånd. Facaden er med den brede gavlkvist og detaljering i form af de profilerede, hvidmalede gesimser gennemført i sit udtryk. Det har en fornem karakter.

I det indre knytter den arkitektoniske værdi sig navnlig til den velbevarede hovedstruktur, hvor skorstenskerner med ildsteder udgør bygningens strukturelle omdrejningspunkt. Hertil kommer de tætsiddende vinduer i de smalle ydervægge, der giver en udpræget fornemmelse af lethed og gennemsigtighed. Desuden knytter der sig arkitektonisk værdi til det bevarede bjælkeloft og dele af tagkonstruktionen, der vidner om brugen af gedigne materialer og håndværksmæssig kunnen, hvis holdbarhed har været med til at føre bygningen ind i nutiden.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig overordnet til forhuset i Skindergade 8 som en sjælden repræsentant for et ildebrandshus opført umiddelbart efter den store bybrand i 1728.

I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til forhuset i bindingsværk i to etager over en høj kælder med rødt, teglhængt heltag og gavlkviste. Samt til de øvrige kviste, de to store skorstene og den symmetriske facadekomposition med de mange vinduer. Hertil kommer facadens udsmykning i form af gesimser samt porten med overvindue og slutsten og gennemkørselens trægulv og bindingsværksvægge. Endvidere knytter der sig bærende fredningsværdier til den overordnede traditionelle materialeholdning i det ydre.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til forhusets hovedstruktur med den langsgående skillevæg og de små, gårdvendte etfags rum med køkkenildsteder med bevaret skorstenshammer i træ. Endvidere knytter der sig bærende fredningsværdier til alle ældre bygningsdele og -detaljer, herunder brædegulve, ildsteder, pudsede vægge og lofter, fyldingsdøre med hængsler og gerigter og i særdeleshed det ældre bjælkeloft med bemalet bræddeloft over. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet.